

Oudewater

Van: Werkgroep Stop het Zwanendriften <info@stophetzwanendriften.nl>
Verzonden: dinsdag 14 april 2015 19:30
Aan: OW-Info; raadsgriffie@woerden.nl
Onderwerp: Brief zwanendriften
Bijlagen: Brief Oudewater zwanendrift EZ-2.0.pdf; Bijlage Petitieboek Stop-het-Zwanendriften-TK-digitaal.pdf

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij verzoek ik u vriendelijk om bijgaande brief, met bijlage, toe te doen komen aan het College van B&W.

Deze mail is tevens geadresseerd aan de Griffie Woerden, die, naar ik begrijp tijdelijk het ook het griffiewerk doet voor Oudewater. Aan hen het verzoek de brief met bijlage ter informatie toe te sturen aan de gemeenteraadsfracties van Oudewater.

Met vriendelijke groeten,

Hans Beck,
Werkgroep 'Stop het Zwanendriften

--

RB 15 APR. 2015

Beh. Ambt.:
Streefdat.:
Afschr.: Raad/B&W
B.V.O.:

De werkgroep 'Stop het Zwanendriften' wil een einde maken aan het zwanendriften in Nederland.

www.stophetzwanendriften.nl

Volg en like ons op Facebook!

Gemeente Woerden 15.007929

Registratiedatum: 16/04/2015
Behandelend afdeling
Afgehandeld door/op:

Aan het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Oudewater

Nieuwerkerk ad IJssel, 14 april 2015

Geacht College,

De werkgroep 'Stop het Zwanendriften' is een partij-onafhankelijke actiegroep die streeft naar een verbod op het zwanendriften in Nederland.

Als werkgroep hebben wij in januari van dit jaar een petitie met de handtekeningen van meer dan 16.700 burgers aangeboden aan de Tweede Kamer. Een petitie die gesteund werd en wordt door landelijke dierenwelzijnsorganisaties, waaronder de Dierenbescherming en World Animal Protection en door tal van dierennoodhulp-organisaties, dierenambulances, vogelopvang etc. uit de regio.

Vorige maand heeft het College van B&W van Gouda, in antwoord op vragen van vier Goudse Raadsfracties, aangegeven bereid te zijn om het initiatief te nemen tot het opstellen van een brief aan het ministerie van Economische zaken, om ook vanuit de gemeentes in het Groene Hart aan te dringen op een landelijk verbod. Deze brief zal worden afgestemd met de regiogemeentes.

Als werkgroep juichen wij dit initiatief van de gemeente Gouda uiteraard van harte toe. Ook in uw gemeente vindt zwanendriften nog steeds plaats. Vandaar dat wij er bij u op aan willen dringen om als gemeente in het Groene Hart aan dit initiatief deel te nemen en voornoemde brief, zodra die er is, mede te ondertekenen.

Het is ons niet bekend of het zwanendriften in uw gemeente al is verboden. Indien dit nog niet het geval is willen wij er graag op wijzen dat in onze petitie niet alleen de staatssecretaris wordt aangesproken, maar ook de Colleges van B&W van alle betrokken gemeentes door de ondertekenaars worden opgeroepen om het zwanendriften op gemeentegrond te verbieden.

Hoewel een gemeente deze praktijk niet overal binnen de gemeentegrenzen kan verbieden, lijkt het ons erg belangrijk dat ook uw gemeente naar de burgers toe het signaal afgeeft dat een beroep, dat zo veel dierenleed en maatschappelijke onrust met zich mee brengt, in ieder geval niet met toestemming van de gemeente op haar eigen grond plaats vindt.

Een allesomvattende oplossing moet echter wel uit Den Haag komen, vandaar ons eerste verzoek aan u.

Ter informatie, en om u te laten zien hoezeer dit onderwerp bij burgers in het Groene Hart leeft, sturen wij u het petitieboek (met daarin onder meer citaten van ooggetuigen) dat wij in januari aan de vaste Kamercommissie voor Economische Zaken samen met de petitie hebben aangeboden

Met vriendelijke groeten,

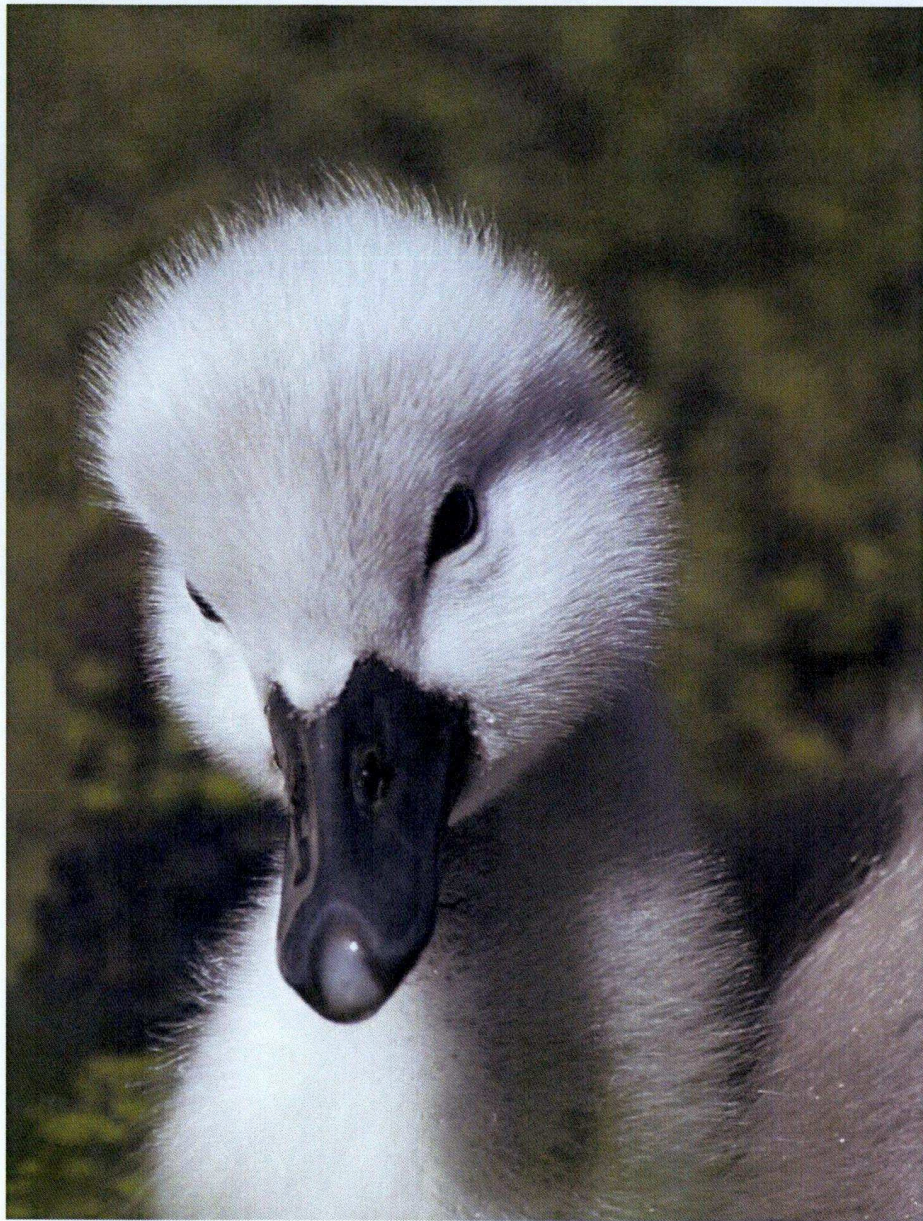
Namens de werkgroep 'Stop het Zwanendriften',

Hans Beck (woordvoerder).

Bijlage: Petitieboek

Meer informatie:

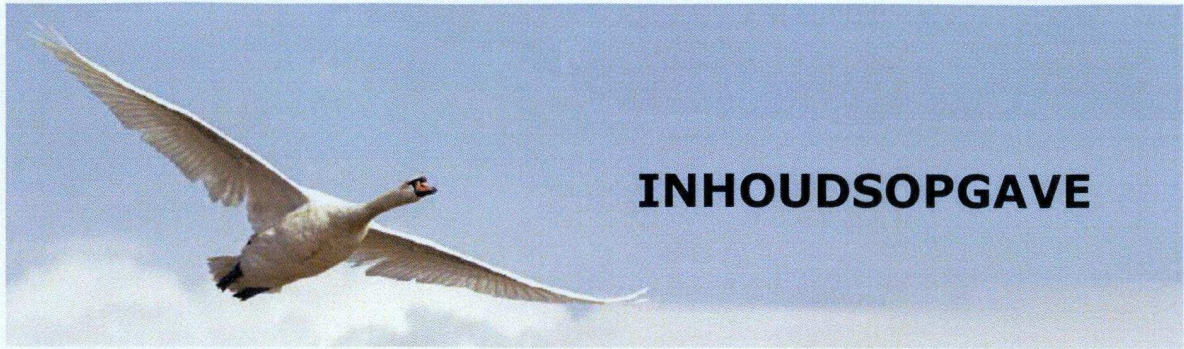
- [Artikel 38 vragen PvdD SP PvdA GL Gouda inzake zwanendriften](#)
- [Beantwoording van Gemeente Gouda van bovenstaande vragen inzake zwanendriften](#)
- [Website van de werkgroep 'Stop het Zwanendriften'](#)
- [Petitie](#)

**WIJ ZIEN ZE LIEVER
VLIEGEN...**

Stop het zwanendriften NU!!!

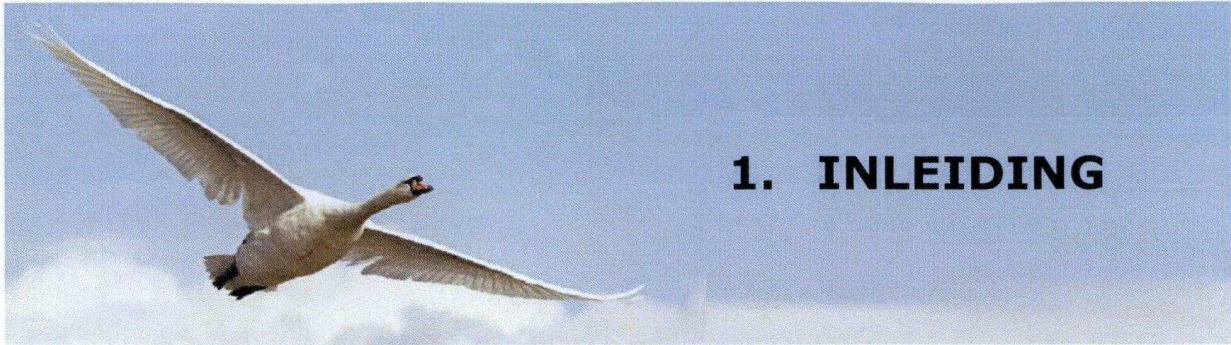
Werkgroep Stop het Zwanendriften
januari 2015

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk

1. INLEIDING	p. 4
2. PETITIE	p. 6
- Partners	p. 7
- DVD met handtekeningen en eindstand	p. 9
3. WAT IS ZWANENDRIFTEN?	p. 10
4. Ooggetuigen: VERONTWAARDIGING EN MACHTELOOSHEID	p. 12
5. Beroepsuitoefenaars veroorzaken ANGST, WOEDE EN ONRUST	p. 15
6. Politiehandhaving: VERWARRING EN ONDUIDELIJKHEID	p. 18
7. LEEWIEKEN EN KORTWIEKEN	p. 20
8. FEITEN EN MYTHES	p. 24
9. Niet langer wachten: NU VERBIEDEN!!!	p. 26

1. INLEIDING

Geachte volksvertegenwoordigers,

Dit boek dat nu voor u ligt bestaat eigenlijk uit twee delen. Allereerst vindt u hier onze petitie, de tekst, alle handtekeningen op een schijfje en een overzicht van de organisaties die deze petitie steunen.

Het tweede stuk bestaat voor het belangrijkste gedeelte uit citaten uit de mails die wij kregen van bewoners van de dorpen, steden en het platteland van het Groene Hart. Mensen die hun verontwaardiging en machteloosheid maar ook hun angst en verwarring aan ons hebben laten weten.

Dat gedeelte van het boek vinden wij minstens zo belangrijk als het eerste. Het illustreert namelijk waarom de praktijk van het zwanendriften niet alleen gepaard gaat met veel dierenleed, maar ook met veel maatschappelijke onrust.

De Rijksdienst voor Dierenaangelegenheden die, inmiddels 20 jaar geleden voor het eerst, de minister adviseerde om de praktijk van het zwanendriften te verbieden spreekt in één van haar adviezen over **onacceptabele** en **onoplosbare** dierenwelzijnsproblemen.

Die woorden vinden wij belangrijk. Onacceptabel en onoplosbaar.

We zijn ervan overtuigd dat u na het lezen van de ooggetuigenverslagen zult beamen dat er sprake is van onacceptabel dierenleed. Maar misschien krijgt u ook de indruk dat het hier simpelweg gaat om één of meer beroepsuitoefenaren die hun boekje te buiten gaan. Een kwestie van handhaving en geen zaak voor de landelijke politiek.

Vandaar dat het woord onoplosbaar zo belangrijk is. Het dierenleed én de maatschappelijke onrust zitten ingebakken in het beroep. Dat leggen we graag uit.

Ten eerste is zwanendriften een vorm van verwaarlozing omdat gehouden, gehandicapte (bewust gehandicapt gemaakte) dieren niet verzorgd worden maar in de natuur aan hun lot worden overgelaten, waar zij zich als wilde zwanen moeten zien te redden. De zorgplicht wordt bij dit beroep per definitie niet nagekomen.

Gedrifte zwanen worden dan ook regelmatig slachtoffer in het verkeer of worden in de winter bij de vogelopvangen volkomen verzwakt binnengebracht omdat zij niet, zoals hun wilde soortgenoten, op zoek kunnen gaan naar voedselrijke en ijsvrije plekken.

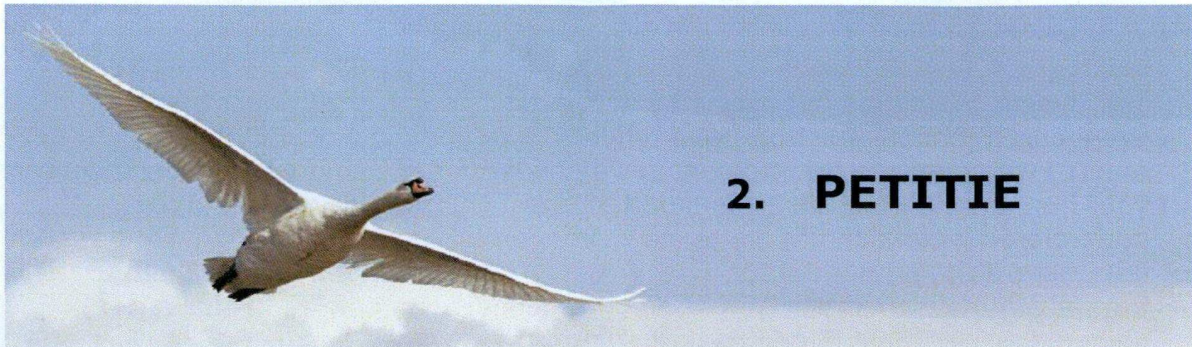
Ten tweede is bekend dat zwanen extreem beschermend zijn naar hun pasgeboren jongen. Juist op het moment dat de jongen net uit het ei zijn en het meest kwetsbaar, op het moment dat de ouderdieren zich dood zouden vechten voor hun jongen komt de zwanendrifter langs. Hij moet de jongen bij de ouderdieren weghalen om die te leewieken. En hij heeft weinig tijd want hij moet dat in korte tijd bij honderden zwanenkoppels en duizenden jongen doen. Dat **kàn** alleen maar met grof geweld. En dat gebeurt dan ook. Nekken worden geklemd en gedraaid in een haak. Er wordt met zwanen gesmeten, ze worden aan hun vleugels weggeslingerd en aan hun hals gedragen. Onacceptabel dierenleed dat onoplosbaar verbonden is met het beroep. Onacceptabel dierenleed dat, in tegenstelling tot wat velen denken, niet zal stoppen als in 2018 het leewieken wordt verboden, zoals we verderop in dit boek duidelijk maken.

En de burgers van het Groene Hart kijken in verbijstering toe en komen (soms hardhandig) met een zwanendrifter in aanraking, bijvoorbeeld als zij hem willen verbieden dat hij op hun privé terrein komt om zijn 'bezit' op te eisen. En al hun mails aan ons hadden, soms letterlijk, soms tussen de regels door, eigenlijk maar één hoofdboodschap: *"Dit kan toch niet! Doe er alsjeblieft wat aan!"*

Die boodschap geven we vandaag aan u door.

Werkgroep Stop het Zwanendriften – 27 januari 2015

2. PETITIE

Wij,

Bewoners van het Groene Hart en alle dierenliefhebbers in Nederland

constateren

- ❖ Dat het zwanendriften in bijna **geen enkel Europees land** meer voorkomt;
- ❖ Dat het zwanendriften een **wrede Middeleeuwse praktijk** is omdat het vangen, leewieken, oogsten, en vervoeren zeer ernstig dierenleed veroorzaakt;
- ❖ Dat geleewiekte zwanen niet kunnen vliegen, waardoor **zij zwaar verstoord foerageer- en familiegedrag** vertonen en **overlast voor boeren** bovendien toeneemt;
- ❖ Dat zij in de winter hierdoor **een reëel gevaar** vormen voor de verkeersveiligheid;
- ❖ Dat zwanen een levenslange band met elkaar aangaan, die door zwanendrifters **wreed kan worden verstoord**;
- ❖ Dat zwanendrifters, die zich in de praktijk vaak **zonder toestemming, heimelijk of door middel van intimidatie** toegang blijken te verschaffen tot particulier terrein om hun 'bezit' op te eisen, voor veel **onrust en onveiligheid** zorgen bij de bewoners van het Groene Hart;
- ❖ Dat ook het (ruw) verwijderen van zwanen uit de openbare ruimte bij burgers **erg veel onrust, boosheid en onmacht** oproept;
- ❖ Dat, behalve zwanendrifters, **geen enkele veehouder in Nederland** zijn dieren in de openbare ruimte, ook in parken en plantsoenen, kan uitzetten om later te 'oogsten';
- ❖ Dat het zwanendriften **geen vorm van populatiebeheer** is, omdat zwanen die kunnen vliegen een groter broed-territorium hebben dan geleewiekte soortgenoten;
- ❖ Dat **verminkte, geleewiekte zwanen** met getatoeëerde snavels derhalve geen aanblik vormen waarvan wij genieten.

en verzoeken

– De staatssecretaris al de benodigde politieke maatregelen te treffen om het zwanendriften in welke vorm en met welk doel dan ook onmiddellijk te beëindigen (bij voorbeeld door deze in de nieuwe Natuurwet wettelijk te verbieden) en daarmee deze onnodige en wrede praktijk voorgoed uit te bannen uit onze Nederlandse maatschappij.

– College van Burgemeester en Wethouders van elke betrokken gemeente om het zwanendriften op gemeentelijk grondgebied te verbieden en om dat verbod actief en voortvarend te handhaven.

De petitie tegen het zwanendriften wordt gesteund door de volgende organisaties:

Stichting Dierenhulp Boskoop

Vogelopvang Utrecht

Dierenambulance Alphen ad Rijn e.o.

Stichting Dieren noodhulp Bodegraven

Natuurmonumenten Nieuwkoop/Delfland

Vogelwacht Utrecht

World Animal Protection Nederland

Dierenbescherming

Stichting VIER VOETERS

De Faunabescherming

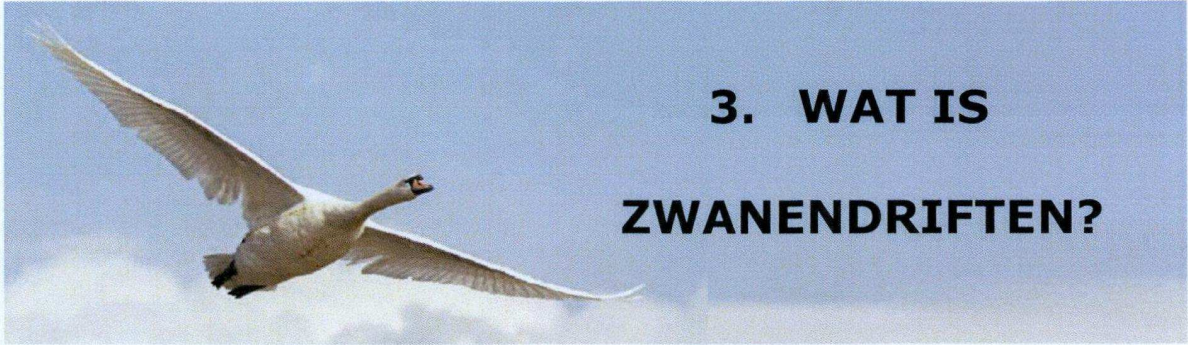
EINDSTAND PETITIE:

16.717

HANDTEKENINGEN

**Deze petitie wordt u, namens alle verontruste burgers van het
Groene Hart en van heel Nederland aangeboden door de
werkgroep Stop het Zwanendriften, op 27-01-2015.**

www.stophetzwanendriften.nl

3. WAT IS ZWANENDRIFTEN?

Aderlaten, vierendelen, heksenjagen... Zo maar enkele activiteiten die in de Middeleeuwen normaal werden geacht, maar anno 2015 uit de gratie zijn geraakt. Één en ander past niet meer binnen het algemene beeld van wat wij ethisch en humaan vinden en is daarom, terecht, uitgestorven. Nog zo'n middeleeuwse activiteit is het zwanendriften.

'De zwanendrifter kan alleen maar met winst werken doordat hij gratis gebruik maakt van andermans land en de kosten voor de zorg van de dieren voor rekening van derden komen.

(...) **Vele geleewiekte zwanen worden jaarlijks door de dierenambulance opgehaald en opgevangen.** Omdat wij in het hart van het zwanendriftgebied zitten, is dat bijna dagelijkse kost, terwijl in andere provincies slechts af en toe een wilde zwaan wordt binnengebracht. De zwanendrifter betaalt die kosten niet.' (Medewerker Dierenambulance, Gouda)

Maar wat is dat nu eigenlijk precies, zwanendriften? Een korte uiteenzetting: zwanendriften is een vorm van pluimveehouderij waarbij een zogenaamde zwanendrifter een x-aantal knobbelzwanenparen houdt, verspreid over een bepaalde regio. De verblijfplaatsen van de zwanen worden niet omheind en de zwanen lopen dus los, maar zijn door de zwanendrifter toch min of meer gebonden aan de plaats waarop ze zijn uitgezet, doordat

hij hun vermogen om te vliegen heeft weggenomen. Dit doet hij door een stukje van hun vleugel af te knippen, het zogenaamde leewieken. Let wel, het gaat hier niet om enkel veertjes die worden afgeknipt: de zwanendrifter knipt bij zwanenkuikens daadwerkelijk een stuk vleugelbot af, het middenhandsbeen om precies te zijn. Zonder verdoving uiteraard, want dat was in de Middeleeuwen nog niet uitgevonden. De zwanen worden in paren uitgezet en zullen gaan nestelen. Zodra de eieren zijn uitgekomen, worden de kuikens door de zwanendrifter geleewiekt en weer losgelaten. Wanneer de kuikens jongvolwassen zijn is het 'oogsttijd': de zwanendrifter zoekt de zwanenfamilies op en grijpt de dieren bij hun nek met een lange stok met een haak eraan, hetgeen met veel geweld gepaard gaat. De jonge zwanen worden verkocht als siervogel, (veelal aan buitenlandse 'vogelliefhebbers': een groot deel van de zwanen verdwijnt in (te) krappe houten hokken en wordt daarna over de hele wereld geëxporteerd). Mogelijk worden ze daar nog steeds geslacht voor hun vlees, huid, dons en veren, want daar is geen controle op.

Een droevig einde voor zulke mooie dieren, nietwaar?

WIJ ZIEN ZE LIEVER VLIEGEN

Stop het zwanendriften NU!

**Burgers maken duidelijk waarom
niet langer gewacht mag worden met een verbod.**

4. Ooggetuigen:

VERONTWAARDIGING EN MACHTELOOSHEID

Veel burgers zijn diep geschokt wanneer zij een zwanendrifter aan het werk zien. Waarschijnlijk kiezen de zwanendrifters daarom voor werktijden waarop zij met zo min mogelijk mensen worden geconfronteerd. Een selectie uit de vele reacties die werden ontvangen. Deze spreken voor zich:

'Helaas kan ik het niet nauwkeuriger beschrijven omdat ik **er zo misselijk van werd** dat ik doorgereden ben' (T. uit Waddinxveen)

'Ik hoop dat dit zwanendrifters kan worden stopgezet, **vreselijk om te zien**, ze worden **als oud vuil** gepakt en met ze gesmeten' (M. uit Boskoop)

'Het arme beest is volkomen in **paniek** en **kotst zijn gehele maaginhoud uit**, terwijl hij hulpeloos, op zijn zij, aan één vleugel in de klauwen van de man bungelt' (B. uit Gouda)

'Ook ik ben van deze **barbaarse middeleeuwse werkwijze** getuige geweest. Twee mannen **haalden vanuit een zwarte bestelbus met een haak een jong zwanengezinnetje uit elkaar** en hebben de vader en moeder twee geschoren randen op het hoofd en nek gegeven als herkenning. Dit was maandag 4 juni 's morgens om 10.00 uur op de Groensvoorde in Waddinxveen. **Deze praktijken moeten nu eindelijk eens gestopt worden!!!!'** (T. uit Waddinxveen)

'Ze kwamen aanrijden met een auto met aanhanger met daarop zwanen vastgebonden. **De mannen gingen nogal agressief te werk, de vastgebonden zwanen zaten onder het bloed** en volgens mij werden de zwanen voor mijn huis gekortwiekert en kregen ook een tatoeage op de snavel' (R. uit Schoonhoven)

'Ik heb er **geen woorden voor**, deze **dierenmishandeling** moet stoppen' (R. uit Gouda)

'Nu zie je maar weer hoe kwetsbaar geleewiekte zwanen zijn. **Het is diep triest om hiermee geconfronteerd te worden**' (R. uit Gouda)

'**De zwanen waren veel te strak plat vastgebonden op de kar en hadden bloed op de vleugels.**

Ik was niet de enige getuige, een vrouw uit de straat stapte er ook op af. **Het was walgelijk om te zien.** Maar zou de dieren bescherming er iets aan kunnen doen, **het is dus nog niet verboden, maar wel pure mishandeling**' (R. uit Schoonhoven)

'Met eigen ogen zag ik **hoe ontzettend grof dat eraan toe gaat**: de zwanendrifter grijpt een vaderzwaan bij één vleugel en sleurt die met veel geweld de weg over, om hem vervolgens in een sloot te smijten. Ondertussen drijft een helper vier van zijn vijf jongvolwassen kinderen (één weet te ontkomen) naar een huizenrij, waar hij ze **per twee vastgrijpt aan vleugel of hals**, om ze vervolgens naar een klaarstaande auto te slepen. Daar worden de jonge zwanen vastgebonden door de zwanendrifter en in de wagen gegooid' (B. uit Gouda)

'Het gezin (moeder, vader en 4 jonge zwanen) ging oversteken en ik zag tot mijn schrik dat het mannetje niet op zijn poten kon staan. **Hij liet zich elke keer vallen en sleepte zichzelf op zijn buik achter zijn gezinnetje aan. Ik werd er werkelijk misselijk van!!**

Heb de dierenambulance in Gouda gebeld en die zijn wezen kijken' (R. uit Gouda)

' (...) Ik zag wat hij wilde gaan doen, sprak hem aan en zei dat ik de politie ging bellen. **Hij sloeg de telefoon uit mijn hand en gooide vangstok richting de zwaan en toen ben ik dus bovenop hem gesprongen** (zat met 1 arm tot oksel in het gips) en heb de zwaan weten te ontzetten, waarop hij nog giftiger werd. **Hij wilde mij te lijf gaan met zijn stok en werd toen door een omstander tegengehouden.** Ik heb politie, gemeente, provincie en dierenbescherming gebeld. Ik kon geen officiële aangifte doen want alle getuigen waren foetsie. (...) In de gemeente vijver zit een koppel zwanen, geringd en geleewiekt, weet niet of die van hem zijn maar als hij daar aankomt **ontketent hij een regelrechte dorpsoorlog.** (...)'
(W. uit Moordrecht)

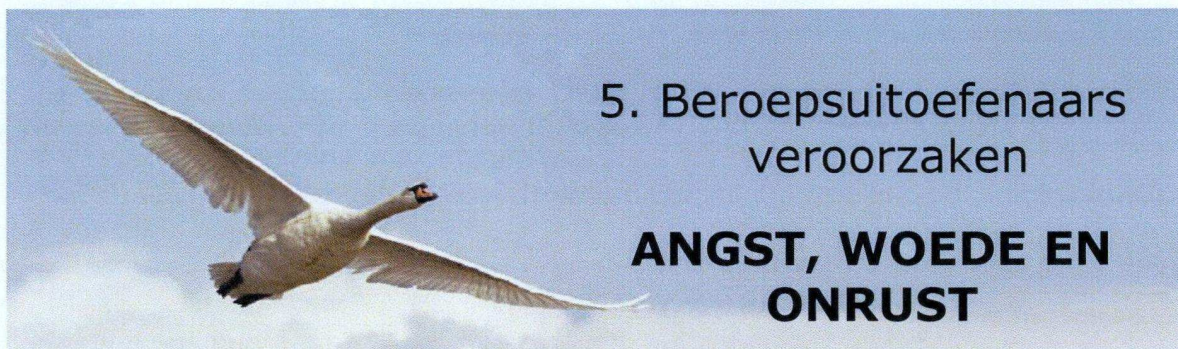
' (...) Toen beide bewoners, de heer en mevrouw, zagen wat er zou gaan gebeuren, hebben zij de zwanendrifter beiden verboden om in hun sloot zwanen te vangen. Er is n.a.v. dit incident door verschillende mensen gebeld met 144 en/of 0900-8844. **De zwanendrifter heeft mij bedreigd, hij zei: 'Ik zou je graag een paar stompen voor je kop geven, eerlijk.'** (dan draait hij het om) **'Maar dat durf je niet, zeker?' en 'Je durf zeker geen vechtpartijtje aan met mij?'** (...) Mijn vrouw was vorige week alleen thuis en toen zij de zwanendrifters (sr. en jr), erop wees dat het privé terrein is en dat ze moesten stoppen met zwanendriften en uit de sloot moesten gaan, lachte de jongste zwanendrifter haar uit en zei: **'Daar moet een vent voor komen'**. Ze hadden op dat moment al wat jonge zwanen gevangen en na het verzoek van mijn vrouw zijn ze door gegaan met vangen.' (L. uit Boskoop)

'Ik heb helaas diverse ervaringen met de de zwanendrifer en zijn zoon in Berkenwoude. De laatste 'ontmoeting' dateert van 1 juli jl. toen de zwanendrifter en z'n vriendin de kleine zwaantjes (vier dagen oud) kwamen leewieken. Uiteraard weer op z'n bekende wrede manier en mijn buurman en ik hebben hem erop aangesproken dat hij daar geen vergunning meer voor had. **De bekende woordenwisseling volgde en hij zwaaide toen met een papiertje waarop 'ontheffing' stond. Dat papiertje had echter het logo van het Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard en zij geven niet de ontheffing af.** Hij heeft die ontheffing omdat hij in het dagelijks leven ook muskusrattenvanger is voor de provincie en zich met dat papiertje toegang kan verschaffen tot ieders terrein onder het mom van. **Hij misbruikt dit papier om onwetende burgers te laten geloven dat hij inderdaad een ontheffing heeft voor het leewieken van de zwanen.**' (K. uit Berkenwoude)

'Zojust werden aan de Zuidbroekse Opweg in Berkenwoude door de Zuid-Hollandse Zwanendrifter 2 zwanen uit het water getrokken en afgevoerd. Ik constateerde dit feit samen met 2 getuigen. **In de auto van de zwanendrifter lagen toen al +/- 20 zwanen !** De politie verwijst mij naar de gemeente. De mishandeling vond deels plaats op de wegberm van de gemeente Bergambacht waarvan de woordvoerder mij zegt dat de zwanendrifter hier zijn praktijken überhaupt niet mag uitoefenen, dat bovendien de vergunning van deze persoon inmiddels is ingetrokken maar dat zij toch niets tegen hem willen ondernemen en dat ik de politiek maar moet inschakelen... Dit betekent dus dat ik bij het zien van deze (en dus ook alle andere vormen van) dierenmishandeling de andere kant moet opkijken. **Alstublieft, doe hier iets aan.**' (J. uit Berkenwoude)

'In een sloot langs de Milandweg in Woerdense Verlaat zwemt al wekenlang -na de grote zwanendrifter dit jaar- een eenzame zwaan, waar eerder een familie zwom. Pogingen om op te stijgen en verdwenen familie te zoeken zijn vruchteloos, de vleugels zijn geleewiekt, doelloos zwemt de zwaan wat heen en weer. **Mijn hart breekt elke keer als ik hem/haar zie...** Een paar km verder het zelfde verhaal, maar dan een jonge zwaan...' (N. uit Woerdense Verlaat)

5. Beroepsuitoefenaars veroorzaken

ANGST, WOEDE EN ONRUST

Zwanendriften zorgt voor burgerlijke onrust. De 'broodwinning' van de zwanendrifters vindt plaats op het terrein van particulieren, bedrijven en gemeentegronden; het leewieken, ringen en 'oogsten' van de dieren moet plaatsvinden op andermans grond. Daar is toestemming voor nodig, maar doordat de zwanendrifters nooit aangekondigd komen en op elk uur van het etmaal kunnen opduiken, wordt op veel terreinen van particulieren gewerkt zonder dat deze dat weten. Ook komt het voor dat zwanendrifters zich door middel van intimidatie toegang tot particulier terrein verschaffen, wanneer eigenaren hen dat verboden hebben.

'Voor de tweede keer was er een zwanendrifter ongeoorloofd op ons terrein. **Toen ik hem vroeg weg te gaan, werd ik uitgelachen**' (T. uit Berkenwoude)

'Hij sloeg het toestel uit mijn hand. Op het grint.

Vervolgens bleef hij tieren en sloeg tegen mijn schouder en wederom het toestel op de grond. **Toen ging hij uiteindelijk tierend weg**' (P. uit Bergambacht)

'Beide mannen stappen in hun auto en kiezen het hazenpad. Binnen tien minuten is het gebeurd en zijn de vogels gevlogen. **Het is je reinste dierenmishandeling**, en dat alles op klaarlichte dag, aan de Zuidplasmaan, middenin de bebouwde kom van Waddinxveen. En dat is opvallend, want **de zwanendrifter mag hier zijn 'werk' helemaal niet doen**' (B. uit Gouda)

'Wij wonen langs het weiland en er broedt hier elk jaar een zelfde koppel zwanen voor de deur. Wij zien hem dan ook regelmatig (als de jongen net uit zijn en in de herfst als ze groot zijn, om ze op te halen). **Als we hem erop aanspreken, wordt hij altijd erg agressief**' (K. uit Krimpen aan de Lek)

Deze uitingen van bezorgde burgers staan in schril contrast met de zienswijze van een zwanendrifter op zijn beroep en zijn interpretatie van de reacties hierop, getuige een interview in AD van 30 oktober jongstleden. Een greep uit krantenartikelen over het zwanendriften:

Brieven uit uw regio

Ook een brief of foto? gh.lezers@ad.nl of postbus 1, 2400 AA Alphen aa

Zwanendrift

Vangen van zwanen is wel dierenleed

Met verbazing heb ik het artikel over zwanendrifter Piet Oostveen gelezen. Hij kan niet accepteren dat er anno 2013 veel weerzin tegen zijn werkzaamheden is. Om de lezer van zijn gelijk te overtuigen, veegt hij daarom zijn straatje schoon. Hoe bedoel je dat de dieren geen leed wordt aangedaan als de poten worden vastgebonden? Mogen zwanen hun jongen verdedigen? Laat ze met rust! Een zwaan is monogaam en als Oostveen de één wel heeft meegenomen en de ander niet te pakken kon krijgen, is dit behoorlijk dierenleed. Dat er een overvloed aan zwanen ontstaat, komt juist door het leewieken. De zwanen kunnen dan niet meer wegvliegen. Eén ding begrijp ik gewoon niet: in Waddinxveen, Alphen en Schoonhoven heeft hij een zwanendriftverbod, maar in het artikel geeft hij zelf toe dat hij zich daar niets van aantrekt. Het wordt tijd dat hier eindelijk eens adequaat tegen wordt opgetreden.

E. de Groot, Waddinxveen.

Geen compassie met zwanen

Onlangs stond er een artikel in deze krant over zwanendrifter Piet Oostveen. Waarom in hemelsnaam zo'n groot artikel over zo iemand? Hij komt over als een zielige, oude man die zijn beroep niet meer mag uitoefenen. Onzin. Deze man heeft pas nog iemand bedreigd. Iemand die inderdaad tegen het zwanendriften is. Zwanen die zo schilderachtig door de sloten zwemmen,

N.B.: Bovenstaande ingezonden brieven zijn reacties van lezers op het artikel van 30-10-'13, hiernaast weergegeven.

zijn dieren die door hem verminkt zijn. Ze kunnen niet meer vliegen, maar worden wel geacht te overleven. Ze worden niet bijgevoerd, niet verzorgd, niets. Als er voedselschaarste is of de sloten dreigen dicht te vriezen, dan kunnen ze geen kant op. Ze kunnen niet wegvliegen om een betere plek te zoeken. Bij de dierenambulances komen er geregeld dieren van hem binnen. Zij dragen de kosten van het herstel van zo'n dier. En dat hij mensen helpt door de zwanen weg te halen op plekken waar ze er last van hebben, is ook totale onzin. Hij heeft ze er zelf neergezet. Geloof me, deze man heeft geen compassie met zijn zwanen.

Willeke Groenendijk
Boskoop.

d
r
n
r
s
J
Z
V
Z
B
h
g
w
n
v
z
t
n
d

'Toen 2 mannen de zwanen gingen vangen en op ons weiland en dat van de burens kwam, heb ik aangegeven dat ik dat niet wilde. Ik werd uitgelachen. Ik heb een foto gemaakt van het nummerbord van hun auto' (T. uit Berkenwoude)

'Het stadsvolk snapt het niet

Zwanendrifter bang dat hem iets wordt aangedaan

NIJWERBRUG | Zwanendrifter Piet Oostveen vreest dat hij en zijn gezin gevaar lopen door de protesten tegen zijn beroep. „De kans is groot dat ze me aanvallen.” Zijn vrouw: „Ik ben elke dag blij als ik hem terugzie.”

JANNY ESKES

Hij heeft een keurig beroep en de boeren, politie en toezichthouders weten dat. Nooit heeft hij met deze mensen last gehad, zegt de 69-jarige zwanendrifter. „Ik heb een vergunning van het ministerie van Landbouw tot 7 oktober 2018. Rechtszaken tegen me heb ik allemaal gewonnen.”

Zwanendrifter, het is een oud beroep, dat de Nieuwerbrugger al 50 jaar uitoefent, tegenwoordig met hulp van zijn drie zoons, die ieder ook muskusrattenvanger zijn. Het gaat als volgt: Oostveen houdt zo'n 600 broedparen knobbelzwanen in de polders binnen de provincies Utrecht en Zuid-Holland. Ze worden verhandeld als siervogel. De meeste dieren gaan naar het buitenland, Spanje, Portugal, Frankrijk, Saoedi-Arabië, maar ook in de Keukenhof zwemmen de zwanen van Oosthof rond.

Puinhoop

Als er jongen zijn, leewiekt hij die na één of twee weken. „Ik knip aan één kant een klein stukje van tien vleugelpennen af.” Zo kunnen ze niet wegvliegen. Hij strooit dons uit een plastic boodschappentasje. „Kijk, zo klein zijn die stukjes. Het doet minder pijn dan het inenten van een baby.” Na vier maanden vangt hij de jonge vogels en gaan deze naar vogelhandelaren.

Oostveen wordt steeds vaker geconfronteerd met dierenactivisten

▲ Piet Oostveen: 'Mijn dieren worden niet geslacht. Ze leven in weelde.' FOTO RIANNE DEN BALVERT

en politieke partijen die zich tegen hem keren. Stadsvolk, moppert hij. „Het is pure jaloezie.” Waarom? „Ze willen het zelf voor het zeggen hebben.” Toch houdt hij ondanks zijn leeftijd vol. „Ik heb de kracht om door te gaan omdat dit de netste manier is van het houden van dieren. Mijn dieren worden niet geslacht. Het zijn dieren die in weelde leven. In feite beheer ik kosteloos een dierenluis.”

Als hij ermee stopt, wordt het een puinhoop in de polder, houdt hij de toehoorders voor. „Dan ziet het straks wit van de zwanen. Alle kuikens gaan vliegen en groeperen zich als wilde ganzen. Ze worden onherroepelijk afgeschoten of vergast. Dat vind ik gruwelijk.”

De boeren weten hem te vinden als een ganzenpaar overlast veroorzaakt. „In dat geval haal ik ze weg. Ze kennen mij, de hele wereld kent mij. Maar die burgers hè?”

Waarom die dan zo tegen hem zijn? „De mensen denken dat het

Ik ben brutaal. Je houdt dit niet vol als je een watje bent

–Piet Oostveen (69)

zeer doet als ik de zwanen met een vanghaak naar me toe trek. Een zwaan verveert zich enorm. Als ik de kuikens in het voorjaar leevie moet ik zelfs uitkijken. Ik bind de de poten van het ouderpaar vast. I doe dit werk mijn hele leven al. I het zicht en nooit heb ik moeilijkheden met politie en controleur gehad, omdat ze weten dat ik h goed doe.”

Sommige gemeenten hebben h zwanendriften verboden, waaro de Alphen, Waddinxveen e Schoonhoven. Maar Oosthoek niet voor één gat te vangen. „De wacht ik net zo lang tot de zwane op particulier terrein zitten. Ik bebrutaal hoor. Je kunt dit toch ni volhouden als je een watje bent?”

Zwanendrifter aangehouden wegens mishandeling man

STOLWIJK • Een zwanendrifter uit Nieuwerbrug is gearresteerd op verdenking van de mishandeling van een 86-jarige inwoner van Stolwijk. De 86-jarige man vroeg hem naar eigen zeggen alleen wat de man op zijn weiland deed. Vervolgens ging het mis.

„Ineens trapte hij op mijn voet en vloog hij me naar de keel. De afdrucken van zijn laars staan nog op mijn nette schoenen. Mijn keel werd met twee handen dichtgeknepen. Hierdoor kon ik geen adem meer halen en kreeg ik het benauwd. Vervolgens drukte hij mij achterover,

zodat ik op de grond viel. De man kwam bovenop mij zitten, pakte mijn hoofd met beide handen vast en sloeg mijn hoofd zeker vijf keer met volle kracht tegen de grond aan. Ik werd daar duizelig van en was bang dat ik bewusteloos zou raken. Ik kreeg ook een doods gevoel in mijn vingers, die langzaam wit werden. Er was geen weggelopen aan. Toen mijn vrouw eraan kwam zei hij: je man is gevallen. Ik ben niet bang uitgevallen, maar dit was geen gezellig gevoel!”

Het slachtoffer wil alleen zonder naamvermelding zijn verhaal doen.

De politie Hollands Midden bevestigt dat de verdachte een zwanendrifter uit Nieuwerbrug is, die ontheffingen heeft om de zwanen in de polders rond Gouda en Alphen te kortwieken en de jongen mee te nemen voor handel in dons, veren en vlees.

SLOOT

„Ik heb weleens eerder met hem te maken gehad en toen dreigde hij me in de sloot te gooien,” vertelt het slachtoffer. „Ik vroeg hem om mijn weiland te verlaten, maar hij bleef beweren dat hij toestemming van de

overheid had.” Saskia van Rooy, dierenarts, jurist en buurvrouw van het slachtoffer, bestrijdt dat. „Een zwanendrifter moet volgens de ontheffing van het ministerie van Landbouw altijd om toestemming vragen aan de eigenaar om het land te betreden.”

Toen zij een dag later bij haar buurman ging kijken hoe het ermee ging, stond de zwanendrifter weer aan het hek. „Hij schreeuwde dat hij wel op het land mocht. De avond ervoor is hij ook bij andere buurtbewoners langsgeweest om te vragen van wie het land was.”

Raadslid GroenLinks wordt bedreigd

Vrijdag 26 april 2013, 10:22u -

Donderdag is het raadslid van GroenLinks door de zwanendrifter Piet Oostveen bedreigd. De zwanendrifter, die de zwanen in het Groene Hart mishandeld is boos over een artikel van GroenLinks op de website van 9 april onder de titel: "GroenLinks luidt de noodklok voor zwanen in het Groene Hart" Hij eist dat dit artikel van de website wordt gehaald. Ik heb hem verteld dat dit de mening is van GroenLinks naar aanleiding van klachten over zijn zeer ruwe aanpak van de beschermde zwanen. Het is afschuwelijk te zien hoe de zwanen door hem worden gevangen en mismaakt. Nogmaals is hem gevraagd om een andere baan te zoeken en te stoppen met deze mishandeling van zwanen. Daarop heeft hij bedreigd het raadslid in elkaar te slaan. "Als ik jou tegenkom dan maak ik je kapot". Zijn vrouw stond tierend en gillend achter hem en riep ook allerlei verwensingen. Ik heb hem laten weten van de bedreiging aangifte te doen bij de politie. Inmiddels is hiervan aangifte gedaan. GroenLinks heeft op 9 april vragen gesteld aan de burgemeester op welke wijze het zwanendriften binnen het grondgebied van Schoonhoven wordt gecontroleerd. Zijn ontheffing om zwanen te kwellen is per 1 april beëindigd. Vanaf 1 april 2013 zal het ministerie van EL&I geen ontheffingen meer afgeven aan de zwanendrifters. Dit betekent niet dat het zwanendriften onmogelijk wordt. Het gaat immers om in gevangenschap geboren en gefokte vogels. Hiervoor geldt een vrijstelling van de Ffw (art.5 Vrijstellingsbesluit. Wie de zwanendrifter aan het werk ziet kan dat melden bij de (dieren-)politie via tel.nr. 144 of via de reguliere politie.

Bron URL: <http://schoonhoven.groenlinks.nl/node/97132>

'Mijn overbuurvrouw, die alleen woont en geen goed zicht heeft op haar weilanden, had mij gevraagd om deze in de gaten te houden omdat ze niet wil deze man haar terrein betreedt. Daar heeft ze geen toestemming voor gegeven.

Toen hij dan ook haar land wilde betreden, heb ik hem er dringend op gewezen dat hij geen toestemming had en dat ik anders foto's zou maken en de politie zou bellen.

Hij schold, maar mijn man stond achter mij, dus durfde hij niet veel en reed toen weg. Om vervolgens stiekem verderop toch te proberen op het land te komen. De

buurvrouw zag dit en ik ben er ook naar haar toe gelopen. Ik heb de rest kunnen filmen met mijn smartphone. De buurvrouw zei dat hij geen toestemming had en weg moest, omdat ik filmde (hij dacht foto's) begon hij tegen mij te schelden' (P. uit Bergambacht)

'Daarnaast hebben we wel een keer een zwaan van Piet Oostveen binnen gekregen met een afwijking (soort knik) in zijn halswervels, wat vermoedelijk ontstaan is door het grof of verkeerd hanteren van een zwanen vanghaak' (V. uit Rotterdam)

Ed en Anneke Swaab bij de loopbrug over de Bijleveld en de 'zwanenjager' die hen bedreigde.

Echtpaar bedreigd door 'zwanenjagers'

Wilnis - Vrijdagmorgen werd het echtpaar Swaab aan de Oudhuyzerweg 26 op brute wijze bedreigd door een drietal zogenaamde 'zwanenjagers'.

Ruwe kerels die op niets ontziende manier zwanen proberen te vangen in het kader van 'milieubeheer' om de populatie van deze watervogels op een bepaald niveau te houden. Veelal hebben deze 'faunabeheerders' een officiële vergunning

van de provincie om dit te doen. Op zich niets mis mee, want zwanen hebben te weinig natuurlijke vijanden waardoor hun aantal jaarlijks te veel toeneemt (maar nog niet zo veel als (wilde) ganzen). Boeren klagen nogal eens over de zwanen omdat het soms een plaag is te veel van deze dieren op het land te hebben. Prima dus dat de zwanenstand op peil wordt gehouden maar er zijn grenzen aan de manier waarop dat

gebeurt. Zo waren er drie stevig uit de kluiten gewassen 'heren' afgelopen vrijdagmorgen bezig op hun manier een aantal zwanen te vangen in de Bijleveld. Het natuurpad langs dat water grenst aan het erf van Anneke en Ed Swaab en heeft het recht van overpad. In die omgeving bij de loopbrug over het water speelde het zich af.

(Vervolg elders in de krant)

6. Politiehandhaving:

VERWARRING EN ONDUIDELIJKHEID

De regelgeving rond het zwanendriften is erg onduidelijk. Zwanendriften is sinds 2008 verboden, maar omdat dat verbod alleen gold voor 'in productie gehouden' dieren en er in de wet onderscheid wordt gemaakt tussen 'wilde' en 'gehouden' zwanen, is het de zwanendrifters toegestaan hun dieren te blijven verhandelen als siervogel. De door de zwanendrifters geleewiekte vogels worden immers aangemerkt als 'gehouden' vogels en zijn dus eigendom van de drifters.

Die moeten toestemming hebben om hun dieren uit te zetten, te houden en te vangen van de grondeigenaar van het terrein waarop dit plaatsvindt. Toch vinden regelmatig aanvaringen plaats tussen grondeigenaar en zwanendrifter. Kennelijk wordt in lang niet alle gevallen om toestemming gevraagd. Hoe kan een zwanendrifter dan wel tegengehouden worden? Moet er een groot hek om de tuin met opvallende verbodsborden erbij? In gemeentes waar het zwanendriften verboden is wordt er toch niet opgetreden, wanneer een zwanendrifter op gemeentegrond aan het werk is. Zo'n verbod heeft kennelijk niet genoeg kracht. Handhaving door de politie schiet zwaar te kort volgens de burgers. Hiervan getuigen de volgende observaties:

'Ik werd uitgelachen. Ik heb een foto gemaakt van het nummerbord van hun auto. **Ik heb elektronisch aangifte gedaan bij de politie. Ik kreeg een melding: ontvangen en u hoort zsm. Nooit wat gehoord.**

Doet de politie eigenlijk aan handhaving?' (T uit Berkewoude)

'De politie doet niets. Het is toch te gek voor woorden' (P. uit Bergambacht)

Frustrerend om overal te moeten horen dat deze vorm van dierenmishandeling door de overheid is toegestaan.

Voor 1x ter begroeting claxonneren wordt ik door dienaren van die zelfde overheid beboet met € 300,--.

(J uit Berkenwoude)

Volgens de zwanendrifters leven hun dieren in weelde. Goed, ze worden geleewiekt en kunnen daardoor niet vliegen, maar dat mag vooralsnog volgens de wet. Toch wordt het zwanendriften door veel getuigen als onmiskenbare dierenmishandeling beoordeeld. Maar wanneer mag je van dierenmishandeling spreken? Waar ligt de grens? Hoe hard moet de zwanendrifter met zijn zwanen gooien, om niet meer door de beugel te kunnen? Mag hij ze wel of niet vastgebonden en opgestapeld in zijn kofferbak vervoeren? Zijn de hals of de vleugels van een zwaan er wel op gebouwd om aan verslept te worden? Is het uitzetten van dieren, om die vervolgens aan hun lot over te laten, aan te merken als dierenmishandeling?

'Vanmorgen om ongeveer 9 uur een zwanendrifter bezig gezien in de wijk Goverwelle. Zwaan was volledig in paniek en werd in de auto gegooid. Mag dit zo maar? Zo niet, waar kan ik dit melden?' (vd B. uit Gouda)

'Ik ben zelf ooit van een afstand getuige geweest dat deze meneer met zijn medewerkers jonge zwanen van 'wilde' knobbelzwanen, vangt en leewiekt. Deze zijn dan vaak te groot om nog te ringen. Kortom, zich simpelweg schuldig maakt aan stroperij. Echter zolang de politie dit niet op heterdaad vaststelt, doen zij ook hier niets mee. En meestal hebben ze dringender zaken dan op zo'n melding af te komen, helaas' (K. uit Utrecht)

'Ik heb de politie gebeld om door te geven wat die mannen aan het doen waren.

Ik zei tegen de politie dat die mannen hier misschien wel een vergunning voor hebben gekregen, maar het is walgelijk om te zien hoe ze met die dieren omgaan. En ik was zo blij dat de kinderen niet thuis waren!

Gelukkig heb ik hun nummerplaat ook doorgegeven aan de politie, want toen die kwam waren de mannen alweer weg. **De politie is door de straat gereden, dus niet bij mij geweest, de twee mannen waren toen al weg.** Ik had later wel weer de politie gebeld om te vragen of ze die mannen nog hadden gesproken want ik had hun nummerplaat doorgegeven. Ik kreeg als antwoord een ja, maar ik kreeg verder geen informatie. (ik had niet anoniem gebeld)' (R. uit Schoonhoven)

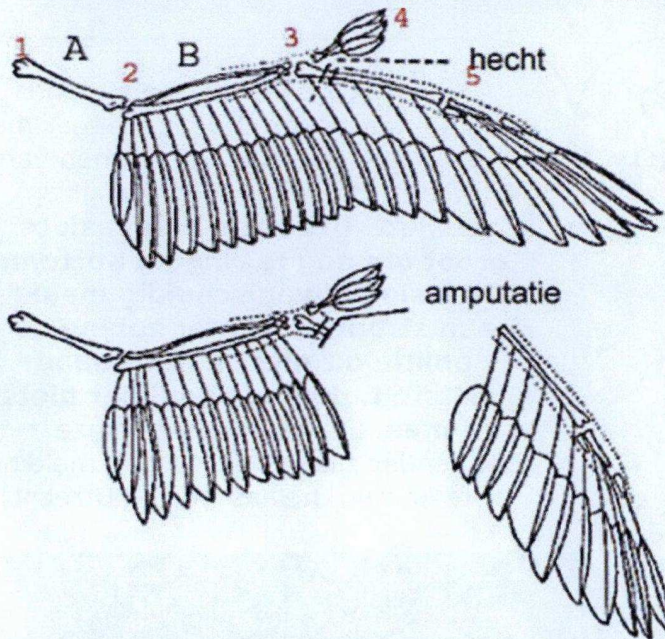

'Ik heb weer een foto van zijn auto gemaakt en heb aangifte gedaan bij de politie te Bergambacht. Deze vertelde mij dat ik een bord neer moest zetten verboden voor onbevoegden volgens artikel 419. Als hij dan toch op ons terrein was en bleef konden ze wél wat doen' (T. uit Berkenwoude)

7. LEEWIEKEN EN KORTWIEKEN

Leewieken is het amputeren van het middenhandsbeen van één van de vleugels van een vogel, die daardoor belangrijke slagpennen mist en nooit zal kunnen vliegen. Een geleewiekte vleugel groeit nooit meer terug aan; het effect van leewieken is onomkeerbaar.

Een geleewiekte vogel is voor het leven gehandicapt.

Het ziet er naar uit dat leewieken van vogels per 1 januari 2018 algeheel verboden wordt. Op dit moment is de wet- en regelgeving rondom het leewieken niet geheel duidelijk: in de wet wordt alleen gerept over het leewieken van kuikens van kippen, kalkoenen en ganzen; die mogen, indien ze in een niet gesloten ruimte worden gehouden, tot de leeftijd van twee dagen door leken geknipt worden. Is de vogel ouder, dan moet er een dierenarts aan te pas komen. Of

voor knobbelzwanen dezelfde regel geldt, is niet duidelijk. Enig speurwerk op internet levert een groot aantal verschillende adviezen en aanbevelingen op van allerhande 'experts': de één hanteert een beleid van leewieken van kuikens binnen één dag na uitkomen van de eieren, de volgende noemt 76 uur de absolute grens, weer een ander heeft het over een week. In een interview met één van de twee in ons land actieve zwanendrifters (AD, datum 30 oktober 2013), geeft hij openlijk toe dat hij 'zijn' zwanen tot wel twee weken na uitkomen van de eieren leewiekt. Het moge duidelijk zijn, dat er veel onduidelijkheden bestaan over regels rond het leewieken.

Dat geeft te denken:

Als de regels niet duidelijk zijn, hoe kan er dan in vredesnaam gehandhaafd worden?

'Bij leewieken wordt normaal gesproken het puntje van de vleugel afgeknipt, maar er wordt nog wel eens 'misgeknipt', wanneer een kuiken teveel tegenstribbelt. **We komen zwanen tegen waarvan de bovenarm is afgeknipt.**' (Medewerker Dierenambulance, Gouda)

Kortwieken is het afknippen van enkele vleugelpennen. Een veel minder grote ingreep dan het leewieken. De vleugelpennen groeien immers weer aan. Kortwieken doet in tegenstelling tot leewieken ook geen pijn. We zijn dan ook heel blij met het aangekondigde verbod op het leewieken per 1 januari 2018.

Een verbod op leewieken betekent echter geenszins meteen ook een verbod op het zwanendriften!

Inmiddels hebben wij van meerdere kanten te horen gekregen dat zwanendrifters niet van plan zijn om hun bedrijf in 2018 te stoppen maar dat ze hun dieren dan jaarlijks gaan kortwieken.

Één zwanendrifter zou nu zelf al bezig zijn om over te stappen van leewieken naar kortwieken.

Hoe verheugend het ook is, dat de dieren niet meer verminkt zullen worden, voor de praktijk van het zwanendriften maakt het geen wezenlijk verschil.

Ook zwanen die jaarlijks gekortwiekt worden zullen problemen hebben om 's winters voedselrijke en ijsvrije plekken te vinden. Ook zij zullen verzwakt en vermagerd bij een dierenopvang binnen worden gebracht.

Ook gekortwiekte zwanen zullen op barbaarse wijze worden gevangen.

Een verbod op leewieken is een grote stap voorwaarts maar maakt voor gedrifte zwanen in de praktijk nauwelijks iets uit.

Geleewiekte én gekortwiekte zwanen die noodgedwongen te voet een weg oversteken, leveren bovendien een **gevaar op voor de verkeersveiligheid.**

'Wij krijgen met enige regelmaat geleewiekte zwanen binnen. Een groot deel daarvan is niet geringd of op een andere legale manier gemerkt. Kortom, deze zwanen zijn gewoon gestroopt...! (...) **De meeste geleewiekte zwanen komen inderdaad in de winter binnen omdat ze dan bij gebrek aan actieradius, dus voedselbeschikbaarheid, instorten. Meneer (de zwanendrifter) ontkent dit fenomeen.** En ook de politie kan of wil niets doen, wanneer deze dieren niet overduidelijk direct mishandeld worden' (K. uit Utrecht)

'Natuurlijk is het zo dat geleewiekte zwanen het moeilijk hebben in de stad/bewoonde wereld als het gaat vriezen. Ze kunnen immers niet wegvliegen naar de open wateren als de boel dicht vriest of er een voedsel tekort is, zoals hun wilde collega's dat wel kunnen. **In dat opzicht is zo'n "gehandicapte" zwaan altijd slecht af.** Vermoedelijk verliest hij/zij ook makkelijker zijn/haar territorium van een andere wilde adult, simpelweg omdat het dier een handicap heeft met een geleewiekte vleugel' (V. uit Rotterdam)

Het zwanendriften zal ook na 2018 niet stoppen, tenzij de politiek ingrijpt.

Naar onze mening doet het er niet toe of de zwanen door de zwanendrifter geleewiekt, dan wel gekortwiekt worden. Het effect ervan is hetzelfde: de zwaan wordt ernstig gehinderd in zijn natuurlijk gedrag en kan zich niet meer naar behoren redden in het wild. Dat is niet alleen onze zienswijze maar ook die van de Raad voor Dierenaangelegenheden, zoals te lezen is in onderstaand schrijven van heer Prof. Dr. H. Vaarkamp aan de minister.

Datum: 11-10-2007

Onderwerp: voor productie houden van knobbelzwanen

Ons kenmerk: RDA/2007/184a

Bijlagen: 1

Excellentie,

Naar aanleiding van de vraag van 24 juli 2007 (uw referentie: DRR&R/2007/4174), namens u gesteld door de heer mr. G.A. Gankema, het volgende:

De Raad voor Dierenaangelegenheden, het overlegplatform voor de dierhouderij dat de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit gevraagd en ongevraagd adviseert over gezondheid en welzijn van gehouden dieren, op 25 september in vergadering bijeen heeft het volgende besloten:

De Raad voor Dierenaangelegenheden handhaaft zijn bezwaar tegen het voor productie houden van knobbelzwanen in de vorm van een 'zwanendrifter'. Het leewieken **(of ingrepen met een vergelijkbaar effect zoals kortwieken, het plaatsen van bandjes of gewichten aan vleugels etc.)** hindert de dieren ernstig in het uitvoeren van hun natuurlijke vlucht- en trekgedrag. **De Raad blijft van mening dat deze ingrepen vanuit het oogpunt van dierenwelzijn onacceptabel zijn.**

De Raad is van mening dat dit welzijnsprobleem niet oplosbaar is: het uitvoeren van deze ingrepen lijkt inherent aan de zwanenhouderij in de vorm van een zwanendrifter, terwijl de Raad van mening is dat deze ingrepen onacceptabel zijn.

Voor de weging van de overige in 1995 door de Raad aangevoerde bezwaren, het inventariseren van nieuwe bezwaren (zoals mogelijke risico's in het kader van Aviaire Influenza) en het adviseren over mogelijke oplossingen voor geconstateerde problemen zou nader wetenschappelijk onderzoek nodig zijn. De onoplosbare problematiek van het leewieken is op zichzelf echter al voldoende om het bezwaar van de Raad tegen deze vorm van zwanenhouderij, conform artikel 34 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren, te handhaven.

Erop vertrouwend u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben verblijven wij,

Hoogachtend,

Prof. Dr. H. Vaarkamp
voorzitter

Drs. L. Hoedemaker
secretaris

http://www.rda.nl/home/files/rda_2007_04.pdf

http://www.rda.nl/home/files/rda_1995_01.pdf

8. FEITEN EN MYTHES

Over het zwanendriften doen nogal wat verhalen de ronde. Zwanendrifters zelf stellen hun beroep vaak voor als een diervriendelijke en extensieve vorm van pluimveehouderij of als een effectieve manier van populatiebeheer. Heeft u die argumenten ook gehoord en weet u niet wat u daarvan denken moet? Hieronder vindt u wat mythes over het zwanendriften en de feiten die daar tegenover staan.

Mythe: *Zwanendrifters beschermen de boeren tegen schade aan hun land en gewassen.*

Feit: Een zwanendrifter mag volgens de Flora- en Faunawet geen wilde zwanen vangen of verontrusten. Doet hij dat toch dan is dat illegaal en een vorm van stropen. **De zwanen die hij bij een boer weg kan halen zijn dus zijn eigen zwanen!** Ze vallen onder zijn zorgplicht en het verwijderen van je eigen zwanen kun je onmogelijk 'beschermen' noemen.

Mythe: *Het leewieken is volstrekt onschuldig en pijnloos er wordt alleen een klein pluimpje veren afgeknipt.*

Feit: Bij het leewieken wordt een stuk vleugelbot afgeknipt (het middenhandsbeen). Bij een klein zwaantje gaat het maar om een klein botje, maar er zijn geen aanwijzingen om te veronderstellen dat dit minder pijn doet dan het onverdoofd afknippen van een stukje bot bij welk ander dier of mens ook. Bovendien is het niet onschuldig.

Het ontnemt de zwaan als vogel een essentiële vaardigheid: vliegen.

Mythe: *Je kunt die mensen toch niet zo maar hun bedrijf afpakken? Ze moeten ook eten.*

Feit: In 1998 heeft de minister het zwanendriften met een overgangperiode van 10 jaar verboden. Het zwanendriften was dus per 1 april 2008 al niet meer toegestaan. Desondanks verleende minister Verburg in 2008 alsnog een ontheffing voor 5 jaar! **Er is dus ruimschoots tijd geweest om het bedrijf af te bouwen.** Bovendien is de meest actieve zwanendrifter inmiddels gepensioneerd en niet meer financieel afhankelijk van zijn bedrijf.

Mythe: *Zwanendrifters leveren de inwoners van het Groene Hart een gratis dierentuin.*

Feit: Ook in provincies waar geen zwanendrifter actief is kunnen mensen genieten van zwanen in hun omgeving, als ze boffen zien ze ze nog overvliegen ook. **Bovendien, lijkt deze uitspraak in strijd met de stelling van zwanendrifters dat als zijn hun werk niet doen er juist teveel zwanen zouden komen.**

Mythe: *Zwanendrifters beheren de populatie. Deden ze dat niet, dan zag het wit van de zwanen en moesten er meer zwanen worden afgeschoten, dat is pas echt erg.*

Feit: Zwanen die kunnen vliegen bakenen in het broedseizoen een groot territorium af (dit in tegenstelling tot geleewiekte zwanen). In dat territorium dulden zij geen andere zwanen. De zwanen voor wie geen plaats is trekken weg of planten zich niet voort.

De populatie wilde zwanen blijft zodoende stabiel en van grote overlast voor boeren is bij zwanen geen sprake.

In het voor- en najaar kunnen groepen zwanen zich op het land verzamelen, waardoor er plaatselijk overlast kan ontstaan. In die gevallen zijn er echter uitstekende diervriendelijke alternatieven voor afschieten beschikbaar, zoals men onder meer in de provincie Groningen laat zien.

Zoals gezegd: **De zwanendrifter werkt met een populatie door hemzelf uitgezette zwanen. Hij mag niet aan wilde vogels komen. Van (wild)beheer is dus geen sprake. Sterker nog: we hebben alle reden om aan te nemen dat de populatie zwanen die door de drifters uitgezet is, de natuurlijke, wilde populatie knobbelzwanen verdringt uit het Groene Hart. Vrijwel iedere zwaan in het Groene Hart is een geleewiekt exemplaar en in het Groene Hart zitten juist méér zwanen dan waar dan ook in Nederland, door het zwanendriften!**

Mythe: *De zwanendrifter gebruikt dezelfde methode om de dieren te vangen als de dierenambulance.*

Feit: Voor het vangen van zieke of gewonde zwanen gebruikt het personeel van dierenambulances meestal een vangstok met een lus. Een stok met een haak zoals zwanendrifters hanteren om zwanen te vangen of ouderzwanen in bedwang te houden als de jongen worden weggehaald, wordt indien niet te vermijden ook gebruikt, maar dan niet om de nek van de zwaan mee vast te klemmen, zoals de zwanendrifter doet.

Overigens, wie ooit een zwanendrifter aan het werk heeft gezien, schreeuwend, de zwanen aan hun vleugels de weg opslingerend en gebonden in een auto werpend, weet dat alleen al het noemen van de vergelijking een grove belediging is voor iedereen die ooit bij een dierenambulance heeft gewerkt.

Mythe: *Dit is een extensieve vorm van veehouderij. De dieren hebben een prachtig leven. Doe liever iets aan de bio-industrie.*

Feit: Een oude wijsheid zegt: "Andersmans vuil wast je eigen handen niet schoon". Het wijzen naar ander onrecht tegen dieren is een veelgehoord argument van dierenmishandelaars. Dierenwelzijnsorganisaties en politici die zich sterk maken voor een verbod op het zwanendriften maken zich ook al jaren sterk tegen misstanden in de bio-industrie.

Het zwanendriften mag dan een vorm van extensieve veehouderij zijn, het is zeker niet diervriendelijk. **In feite worden de zwanen aan hun lot overgelaten.** Wilde zwanen zoeken in de winter voedselrijke gebieden op en plaatsen waar het water niet bevroren is. Geleewiekte zwanen kunnen als ze honger hebben slechts lopend wegen oversteken op zoek naar een betere plek. Met alle gevolgen van dien. In het voorjaar wordt hun nieuwe gezin vervolgens ruw verstoord als de jongen worden verminkt. En in de herfst worden ze opnieuw met geweld gevangen en in kratten over de hele wereld verstuurd. Een onzekere toekomst tegemoet. Als dat een prachtig leven is.....

9. Niet langer wachten:

NU VERBIEDEN!!!

In 1998 werd op advies van de Raad voor Dierenaangelegenheden door de toenmalige minister besloten om het zwanendriften te verbieden omdat het onacceptabele en onoplosbare dierenwelzijnproblemen met zich meebracht.

Het verbod op het houden van zwanen gold (omdat men hobbyhouders niet wilde duperen) alleen voor 'in productie gehouden dieren'. In 2002 werd dit verbod opgenomen in de Flora- en Faunawet maar ging nog niet onmiddellijk in omdat de zwanendrifters vanaf 1998 een overgangsperiode werd gegund van 10 jaar.

Dierenliefhebbers in het Groene Hart hebben reikhalzend uitgekeken naar *1 april 2008*, de datum waarop het zwanendriften eindelijk zou stoppen. Helaas volgde een extra ontheffing van 5 jaar om de meest actieve zwanendrifter de kans te geven zijn pensioengerechtigde leeftijd te bereiken.

Toen in *april 2013* ook die ontheffing verlopen was en de zwanendrifter inmiddels de 65 gepasseerd, bleek er nog steeds geen einde gekomen aan het schrijnende dieren- en mensenleed. Zwanendrifters waren overgestapt van het houden van zwanen voor slacht, dons en veren naar de verkoop van (niet onder de noemer 'productie' vallende) siervogels. En de gepensioneerde zwanendrifter heeft inmiddels zijn familie in het bedrijf binnengehaald....

Nu anno 2015 kijken velen reikhalzend uit naar 1 januari 2018. Dan wordt het leewieken verboden en dan zal het zwanendriften ook wel stoppen, is de veronderstelling, ook bij politici. Wij weten inmiddels beter.

Onze grote angst is dat besluitvormers zullen denken: "Vreselijk dat zwanendriften, maar gelukkig is het leewieken in 2018 afgelopen, daar moeten we niet nu al op gaan vooruitlopen", om vervolgens te verzuimen tot actie over te gaan.

Hoe het ook zij, het is niet wenselijk om het jaar 2018 af te wachten en lijdzaam toe te zien hoe iedere jaar duizenden zwanen ruw worden gevangen en op transport worden gezet naar een onzekere toekomst in het buitenland terwijl de maatschappelijke onrust alleen maar toeneemt.

NAMENS DE DIEREN

**en alle ondertekenaars van de petitie tegen het
zwanendriften,**

**Maak a.u.b. onmiddellijk en permanent een
einde aan deze barbaarse praktijk. Voorkom
een nieuwe generatie van verminkte en
mishandelde zwanen. Dit moeten we toch niet
meer willen toestaan, anno 2015.**

